

zending, dat we

enschappelijke
gen zaak.
ns voor allerlei
len. 't is moeilijk
een plaatsje te
die moet plaats
t vast met onzen
heid. En wie zou

de Zending te
— onze Kerken
voor de Zending

op; de actie ver-
van jaar tot jaar.
Heere danken.
gedachte, dat er
g gedaan wordt.
in Engeland en
Kerken nog veel
genomen wordt
in halve cent per
de Zending. Is
Zending, die zoo
Heeren is?
dat op ons Zen-
menschen leven,
i. Wij weten het
aodig; ook niet
ar Hij geeft ons
in het werk der
ok met ons geld.
spoedig voldoen

dielen, behoeven
de extra-collecte

ale Synode voor

orittler.

IK, Assessor.

Penningmeester.

ER.

PH.

Dr. H. H. K.

isme en Ortho-
le overdracht van
Jalversiteit op zo

Kok.
KERKEN STAND
t de bestemming,
van de stoomfuit
gracht zoo plots-
terische cultuur;
spreken aan de
et spreekgestoelte
r harten voor de
e arbeidersklasse;
LA allerminst be-
het kathedraal-
gebrachte vensters,
stralende herfstoon,
iorsche geboorzaal
KERKEN STAND,
met zijn magistrale
leerde kop op nog
stegewaard, met zijn
voordracht doende
agstuk het blijde
heeft hij ons, in
doen genieten in
aristocratie, heeft
doen denken aan

laurel.
tactiv, niet over-
rectorele rede
ardig volgehouden

in gehoor hetwelk
bedrijft, maar ook
ten staat. Want
teffig tril-schokken
treitertig gelij van
toer werd voor
et hun tegenwoor-
te houden met
gesichten, zoo van
de academische
e omlust-gevoel in-
gdringen van de
ing, die zoo'n, door
de stoomfuit ver-
stondt weer een
hem.

ook DE HERAUT,
October, het korte
het hier niet over
er haar betekenis

t mij voorkomt,

p de gereformeerde
t laatste vierendeel
derland herleids,
n ten onzen, nog
estigd. Zoo door
iden, die dat deed
tijdschriftartikelen
congres van vrij-
gehouden en met
EN DER CALVINIS-
ANZIGTEN JAHR-
omt zijn brochure:
ORTHOODOX MODER-
B. HYLKEMA IN
ALVINISME.

arbeid, naast dien
herleving van de
thans wat betreft
g, begreep terecht,
i, zoveel belang-
d, en om nu aan
HYLEMA te toonen,
aal door hem ook
omen werd, greep
id, hem daarvoor
ratie. Door aldus
van moderne zijde
gd en gescheven,
te kiezen, is de
late".

icks rede op zo
t in haar zedelijke
kennismaking van
n, door de twee
nde belangstelling

was bij deze laatste heeren uitgelopen op een
ernstige beschuldiging. Ernstig, omdat zij niets
minder inhoudt dan, dat de beoefenaars der
herleide gereformeerde Theologie een dubbel-
sinnig, een voor twee uitleggingen vatbaar,
standpunt inneemen. Iets wat dan zeggen wil,
dat zij hun eigenlijk standpunt zoo trachten te
verdonkeren, dat de argeloze toeschouwer
den indruk krijgt, dat zij een heel ander
standpunt inneemen. Een beschuldiging, die, in
goed Hollandse geslacht, dan neerkomt op een
oneerlijkheid. En deze zeer ernstige, wijl
het moreel karakter rakende, beschuldiging
meenden de heeren dan te mogen gronden op
het feit, dat er tusschen de moderne en de
oude Orthodoxie, tusschen het nieuw-Calvi-
nisme en het oud-Calvinisme een onderscheid is.
Elscht reeds de eer, die teer is ook bij den
beoefenaar der wetenschap, wien het voor alles
om waarheid, om overeenstemming niet slechts
tusschen zijn denken en het zij, maar ook
tusschen zijn zeggen en zijn denken te doen is,
zulk een beschuldiging, indien men zich van
haar valsheid bewust is, niet op zich te laten
rusten, niet minder is men in dat geval tot zulk
een werelgelyk verplicht tegenover hen, die
sich in goed vertrouwen laten voorlichten.

BAVINCK heeft dit gevoeld en door zijn jongste
rectors-rede de fatale beschuldiging eens en voor
goed weerlegd en wel door aan te wijzen, dat
al is er ook onderscheid tusschen de oudere en
de nieuwere beoefening der gereformeerde
Theologie, de laatste zich, met hare pretentie van
de wetlige voorstelling der eerste te zijn, toch
niet schuldig maakt aan onoprechtheid.

Dan, en hierin zit voor mij, naast de zedelijke
de wetenschappelijke betekenis dezer oratie, —
waar zij, bij de bespreking van het onderscheid
bij alle overeenstemming tusschen oud en nieuw,
toekomst aan het groote vraagstuk, het vraagstuk
dat ik zou willen noemen, het probleem ook
voor ons gereformeerde: de verzoening tusschen
het oude christendom en de moderne cultuur, —
daar stelt zij dat vraagstuk bij vernieuwing in een
beider en daardoor verkennend licht.

De wetenschap werkt met begrippen en de
soliditeit van haar bedrijf hangt dan ook op
het innigst saam met juiste begripsonderscheiding.
Natuurlijk is BAVINCK zoo verstandig geweest
van niet in te gaan op wat hij noemt de „details“
in de beweringen van Prof. EERDMANS en Dr.
HYLKEMA. Daarvoor toch zou niet het houden
eener rede van anderhalf uur, maar het schrijven
van een boek van honderden bladzijden noodig
zijn geweest. Zelfs met een pogen om in te gaan
op de bijzonderheden, zou het karakter eener
academische rede zijn bedorven, en gesteld dat
de hoorders al waren blijven luisteren naar een
zoo verjaterende veelheid van bijzonderheden, al
niet veel meer zijn uitgewerkt dan dat zij voor
de boomen het bosch hadden vergeeten.

Tactvol bepaalde BAVINCK zich dan ook tot
de twee dogmen waar het in de bewering-
der genoemde heeren om gaat: *modernisme*
en *orthodoxie* en in verband daarmee tot die
twee andere *naturalistische* en *supranaturalistische*
En sonder zelfs ook maar den schijn aan te nemen
van integen op de bijzonderheden en alzo
reeds voor goed met de heeren af te rekenen,
gaat hij op een wijze, die hij heeft doen
denken aan die waarop RUD. EUCKEN in zijn
GESCHIEDTE UND KRITIK DER GRUNDBEGRIFFE
DER GEGENWART begrippen behandelde, de vier
hierboven, door mij gecursiveerde begrippen,
onder handen nemen.

Als EERDMANS en HYLKEMA, die zich „mo-
dern“ noemen, beweren, dat de beoefenaars
der herleide gereformeerde Theologie niet
„orthodox“ zijn, wijl BAVINCK, en niet onwaar-
schijnlijk zal hij daarbij gedacht hebben aan
MEPHISTO's woord:

*„Denn eben zwei Begriffe fehlen,
Da stellt die Wort zur rechten Zeit sich ein, —
op den zin dezer twee termen.*

„Modern“ is een naam, die al in de middel-
eeuwen voorkomt en telkenmale gegeven is aan
een persoon of partij, die met iets nieuws op-
trad, en *orthodox* is een woord, dat alleen in-
stemming met een kerkelijke belijdenis insluit.
Maar, daaruit volgt dan ook, dat deze woorden
vrij onbruikbaar zijn ter aanduiding en nog
meer, ter onderscheiding van de hedendaagse
richtingen op het gebied der Theologie. Immers
al die richtingen zoeken „het aloude Christen-
dom te verzoenen met de moderne cultuur“ en
treden in dien zin dan ook alle met iets nieuws
op. Terwijl voor de herleide gereformeerde
Theologie, evenmin als voor die van het ver-
leden, de kerkelijke belijdenis een „petrefact“
is, een als versterker en daarom voor wijziging
onvare formuleering van de Geloofsverklaring
der kerk, maar, zoals in den naam gerefor-
meerd ligt opgesloten, in aansluiting aan het
verleden en met handhaving van de Christelijke
belijdenis, zoals ze in de Reformatie van
Romeische dwalingen gesuiverd is, — voort-
durend moet berusten.

En als EERDMANS, zijn „modern“ standpunt
vereenzelvend met dat van het „naturalisme“,
beweert, dat de herleide gereformeerde Theo-
logie niet „supranaturalistisch“ is, dan wijst
BAVINCK ook op den zin dezer twee termen.

Naturalisme bepaalt hij als die denkwijze
welke geen van de natuur onderscheiden en
boven haar verheven orde van dingen erkent,
en *Supranaturalisme* kan dan of de tegenstel-
ling aanduiden met naturalisme, of ook die met
rationalisme. De laatste tegenstelling, „supra-
naturalistisch-rationalistisch“ die in de ach-
tiende eeuw voor tweeërlei deistische richting
theologisch gebied gold, kan hier buiten be-
spreking blijven. Maar, BAVINCK verzuimt even-
min als bij de tegenstelling „modern-orthodox“
aan te toonen, dat de tegenstelling „naturalis-
tisch-supranaturalistisch“ ter aanduiding van de
hedendaagse richtingen op het gebied der
Theologie vrij onbruikbaar is.

Zeker is het „wereldbeeld“ van den cultuur-
menschen onder dagen een ander dan dat van
zijn soortgenoot uit vroeger tijd. Uit de *feiten*
die de natuur- en de geschiedwetenschap aan
het licht brachten, heeft zich in ons bewustzijn
een ander beeld van de wereld gevormd dan in
dat der voorvaders. Maar 'n wereldbeeld is
nog iets anders dan 'n wereldtheorie; gelijk de
feiten zelf nog iets anders zijn dan hun ver-
klaring. En nu is het wel waar, dat voor onge-
veer vijftig jaar, toen ten onzen de „moderne“
theologie ontstond, de toen gangbare verklaring,
de toen gangbare interpretatie van het moderne
„wereldbeeld“ een naturalistische was, en ook
is het waar, dat deze theologie „opgekomen
niet uit religieuze-ethische behoefte, maar intel-
lectualistisch van oorsprong“, ten einde, naar
zij meende, Christendom en wetenschap te
verzoenen, die naturalistische verklaring over-
nam en alsoo anti-supranaturalistisch was,
„iets wat vooral uitkwam in de besliste boe-
ching van alle openbaring en wonder“. — Maar
hieruit volgt allerminst, dat de naturalistische
wereldtheorie de enig mogelijke interpretatie
van het moderne wereldbeeld zou zijn.

Wie toch het aloude Christendom met de mo-
derne cultuur, bepaaldelijk met haar ideële zijde
waartus dat wereldbeeld opkwam, wil verzoenen,

moet, om dat Christendom niet prijs te geven,
op een andere interpretatie bedacht zijn. Het
Christendom toch eischt, als alle religie, juist
een van de natuur onderscheiden en boven haar
verheven orde van dingen, elcht dus de erken-
ning van het *supranaturalisme*.

BAVINCK ontken dan ook beaist, dat de
beoefenaars van de herleide gereformeerde Theo-
logie, wier geloof aan het supranaturele steunt
op de *bijzondere* openbaring Gods, „welke ob-
jectief in den persoon van Christus en subjectief
in het getuigenis des H. Geestes tot het hart
des menschen komt“, niet supranaturalistisch
zouden zijn. En niet slechts defensief blijft zijn
betoo, maar het wordt ook offensief waar hij aan-
wijst, dat ook de „Moderne“ wanneer zij de
religie willen handhaven, met het naturalisme
breken en het supranaturalisme aanvaarden
moeten. Iets waartoe velen der „Malcontenten“
onder hen, zooals hij aanwijst, dan ook reeds
neigen.

Het is om deze haar drieërlei betekenis, dat
BAVINCK's rede verdient een nauwere lezing
en een ernstige bestudering, inzonderheid onder
ons. G.

Verenigingsleven.

„EXCELSIOR“.

Wie van Christelijken huize is en in zijn jonge
jaren wel eens rondgeworven heeft in vreemde
landen, kent als van zelf de jongemannen-
verenigingen, die in de meeste Christelijke
landen zulk een voorname rol spelen in het
leven der jongelieden. Er zijn, buiten het onze,
niet veel landen, waar het kerkelijk leven zoo
sterk is als hier en waar ook in ander opzicht
het leven dergenen, die een Christelijke wereld-
beschouwing zijn toegedaan, zoo geconcentreerd
tot uiting komt als bij ons. Vandaar, dat men
elders slechts weinig of niet vindt de jongelings-
verenigingen, die zich, als zoo vele hier te
lande, in hoofzaak bezighouden met bestudering
van wat de jonge man noodig heeft te kennen
en te weten als hij in de maatschappij optreedt
en een soutend zucht behoort te weren,
terwijl men hier slechts betrekkelijk weinig aan-
treft de in het buitenland zoo talrijke vereeni-
gingen van jonge lieden, welke niet in de eerste
plaats studie beoogen, maar meer het opzoeken
van het drijft verloren te gaan van de
jongelingschap, het samenbinden van wat om
zijn Christelijke wereldbeschouwing in meerdere
of mindere mate bijeenhoort, het versterken
en verheffen van het geestelijk leven.

Toch ontbreken de laatstgenoemde vereeni-
gingen ook ten onzen niet, maar worden ze
in verschillende plaatsen van ons land gevonden,
met name in de groote steden, in welke haar
opreden, juist omdat het door een methodis-
schen geest beheerscht wordt, meer reden heeft
dan in de kleinere plaatsen, in welke het leven
onder de massa des volks hooger staat dan in
de groote bevolkingscentra, als Amsterdam,
Rotterdam en Den Haag.

Reeds meermalen werd op de in de groote
steden werkende verenigingen van methodistisch,
dus min of meer buitenlandsch, type gewezen
en werd haar arbeid besproken, zodat men
weten kan, dat, als dezerzijds groote waardeering
gekoeerd wordt voor het werk der vereeni-
gingen, dit niets afdoet aan de aan deze zijde
bestaande voorkeur voor de meer in Calvinis-
tischen geest werkende verenigingen, zoodat
het overbodig is op die voorkeur nog eens te
wijzen, als thans iets gezegd moet worden van
den meer methodistischen arbeid der jong-
mannenverenigingen, zoodat de b.v. vericht
wordt door de bekende Amsterdamse vere-
eniging „Excelsior“, die, in 1851 gesticht, dezer
dagen naar 60 jaar bestaat moet herdenken.

Zestig jaren geleden viel in ons land de
groote geestelijke opwekking waar te nemen, die
bekend is als het „reviel“. Het was trouwens
een der vooraanstaande mannen van het reviel,
die als een der voornaamsten onder de op-
richters moet genoemd worden, de heer Van
Oosterwijk Bruyn, die tot aan zijn dood toe
als voorzitter en eerevoorzitter aan de vere-
eniging verbonden bleef. Van meet af stelde
ze zich ten doel de bevordering van het
Christelijk leven onder de Amsterdamse
jonge mannen. Trouw aan dat doel werkte ze
al die jaren ijverig, met haar thans ± 450
leden, wier aantal versterkt wordt door een
subafdeling van ± 500 jongeren.

Uit hetgeen hierboven gezegd werd, trekke
men niet de conclusie, dat „Excelsior“ haar
zaak zoo opvat, dat besudering van allerlei
depejke onderwerpen bij haar niet voorkomt.
Bekend is het toch, en daardoor vooral heeft
zij daan gemaakt in ruimer kring, dat de vere-
eniging met haar afdelingen voor muziek,
letterkunde, zending, taalstudie en wat dies
meer zij, heel wat werk verricht, dat ook in
de lijn ligt van de andere verenigingen, welke
sich de bestudering van begijnen meer in
hoofzaak ten doel stellen. Met name zijn bekend
„Excelsior's“ wintercolleges, die meestal over
zeer belangrijke en belangwekkende onderwer-
pen loopen en voor een deel niet van weten-
schappelijke betekenis zijn onbtoot. Tal van
lesingen worden voor „Excelsior“ gehouden, die
in betekenis lang overleven het korte avond-
uur, dat aan de voordracht ervan en het
luisteren ernaar wordt besteed. We herinneren
ons een uitstekend werk van actueelen aard,
dat ontstaan is uit voor „Excelsior“ gehouden
lesingen.

Het zou niet goed zijn, de betekenis van
deze 60-jarige vereniging gering te schatten;
daarvoor heeft ze te goed en te zeer blijvend
werk verricht in den dienst van Gods Koninkrijk.
Verheuging moet het dan ook geven — *De
Standaard* wees er reeds op — dat het in 't
feit, dat een Minister der Kroon in een
jubileumvergadering der vereniging van zijn
belangstelling deed blijken, uitkomt, hoester de
arbeid der vereniging zelfs tot in de hoogste
kringen waardeering ondervindt. En we verstaan
het ten volle, dat de schare, die „Excelsior's“
feest bijwoonde, luide en geestdriftig den
Minister toejuichte, die het met zijn hooge
positie niet in strijd achtte om dien avond als
feestredenaar op te treden. We verstaan het,
hoe dit feit te meer blijdschap verwekte, omdat
men in onze kringen aan zulke eerbewijzen,
door hooggeplaatste personen gegeven, niet
gewend, laat staan er mede verweerd is. Het is
immers slechts sinds weinige jaren, dat aan
ons verenigingsleven zulke eervolle dingen zoo
nu en dan te beurt vallen.

Intusschen, al gaf het op zichzelf reeds reden
tot blijdschap, dat Minister Talma voor „Ex-
celsior“ als feestredenaar wilde optreden, meer
reden nog tot vreugde gaf het optreden van
ZEXC, om de uitnemende, diep gevoelde woorden,
welke de Minister sprak en welke zonder enig
twijfel alom in den laade door de Christenen
met groote voldoening zijn vernomen, om den
krachtigen geest van Christelijk leven, die er
uit sprak.

't is eigenlijk jammer — zoo ongeveer sprak

Minister Talma volgens de bladen — 't is
eigenlijk jammer, dat er een vereniging noodig
is om het Christelijk leven te bevorderen. Het
gezin en de kerk moesten de plaats innemen,
welke door verenigingen als deze bezet is, maar
de toestand van het leven van gezin en kerk
is van dien aard, dat deze vereniging recht
van bestaan heeft. Bevordering van het Chris-
telijk leven, dat is haar doel. En wat is de
hoofzaak in het Christelijk leven? Het is
belijden, toewijding, strijd.

Belijden, dat is o, zoo moeilijk. Ja het is
zwaar, al lijkt het makkelijk in onzen tijd,
waarin men zich verklaart voor het „Christelijk
standpunt“. Het belijden is daarom moeilijk,
omdat de geest van het Christelijk leven absolu-
t is. Ik ben de weg, zegt de Heere; dat moet
beleden worden in het hart. En nu wil
men wel God verdragen en Christus eeren,
maar aan dat absolute wil men niet aan-
heerlijk is het daarom, anderen te hebben van
gelijken leeftijd, die met ons hebben te strijden
den zwaren strijd van het belijden. Doch ook
toewijding. Het zich geven aan den naasten is
de kracht van het leven. 't Gaat er niet om,
hoe de mensch leeft, maar hoe hij zich geeft,
zich geeft, omdat hij zich kwijt is aan God.
De vereniging, die zich hietoe aangrijpt en
kracht vindt in de begeerte, een levend dank-
offer te zijn van Christus, doet een heerlijk werk.

Ten slotte de strijd. De strijd eerst met
ons selve, en dan om ons heen. We moeten
staande blijven als mannen, die strijden voor
Christus. Ge kunt overwinnen; alleen door onze
ontouw voort die strijd tot de nederlaag; want
in Christus kunnen we van de victorie zeker zijn.
Hoe juist gedacht en hoe juist gezegd, dat
woord van den Minister, dat het heel wat
moeilijker is om in waarheid te belijden, dan
sich maar te verklaren voor het Christelijk
standpunt. En als nu „Excelsior“ dat ware
belijden zoekt te bevorderen, zou men dan haar
streeven niet moeten waardeeren, al tracht men
sich, in eigen verenigingsleven, ook op enig-
s andere wijze daarnaar? Geheel kan dan
ook dezerzijds de wensch worden onderschreven,
welken Minister Talma de jubileumrede vere-
eniging bracht, n. dat zij steeds sterk moge
zijn in ledental, maar voor en boven alles:
sterk in het geloof, dat de wereld overwint.

Uit de Pers.

De *Fernhout* heeft in de *Utrechtse Kerk-
bode* een bacteriologisch onderzoek ingesteld
naar collegialistische bacillen in onze Gerefor-
meerde Kerken en komt tot de conclusie, dat
we er niet geheel vrij van zijn.

Maar we laten hem zelf 't woord:

Het collegialisme schijnt een buitengewone, bijna
fascinerende bekorning te hebben.
Rome heeft er zijn kracht in gezocht. De Her-
vormden kunnen zich schier geen kerkelijk leven
denken dan in collegialistischen vorm. De Christe-
lijke Gereformeerde Kerk van vóór '92 had zich
binnen weer in zijn strik laten vangen. De nieuw-
Christelijke Gereformeerden waren nu altoos in
zijn zuigling. En zelfs onze Gereformeerde Kerken,
die het welbewust en met grooten nadruk ver-
werpen, schijnen zijn sunderen om maar altoos
moeilijk geheel te kunnen uitschakelen.

Niet, dat men het ergens onder ons principieel
voor 't collegialisme opennem zou.
Daarvoor kennen we het te goed in zijn on-
tegenstrijdigen karakter, en hebben we te bitter
zijn ontleedende werking ondervonden.
Maar nog altoos blijft ook onder ons, hoe licht
de collegialistische bacil, al is het voorloopig
alleen in 't spraakgebruik, weer binnendringt.
En enkel voorbeeld.

Het is niets ongewoone, dat een zoogenaamd
doop-attestatie verklaart, dat N.N. door den Doop
lid is van de Gereformeerde Kerk in Nederland.
Ne kan dat — en we zijn overtuigd dat het
menigmaal inderdaad het geval is — in goeden
zin bedoeld zijn.
Het is de Gereformeerde Kerk kan daarbij be-
doeld zijn als soort naam. En natuurlijk is er dan
tegen de formule geen principieel bezwaar. Ofschoon
het ons, om geen verkeerde voorstellingen in het
leven te roepen of te vooden, toch altoos veiliger
toeschijs de plaatselijke kerk te noemen waarin
iemand door den Doop werd opgenomen, of als
men — gelijk ons vroeger bleek dat bij sommige
broeders inderdaad het geval is — daartegen be-
zwaar heeft, van de Christelijke Kerk in 't alge-
meen te spreken.

We vreehen evenwel dat deze wijze van uitdruk-
king niet zelden minder onschuldig is, en een ver-
moedelijk collegialisme tot achtergrond heeft.

En we vinden daarvoor grond in den vorm,
waarin enkele kerken onder ons nog altoos
attesteeren aangaande *belijdenissen*.
Af en toe valt u nog een attestatie in handen
waarin verklaard wordt, dat N.N. toegelaten is ten
H. Avondmaal in de Gereformeerde Kerk in Neder-
land, en dat hij daarom wordt aanbevolen in het
herderlijk opzicht der Opzieners van de Gerefor-
meerde Gemeente te N. H. Hier hebben we, in de
onderscheiding van „kerke“ als talgemeene en van
„gemeente“ als het bijzondere, het collegialistisch
sprakegebruik ten voeten uit.
En dat dit niet altoos een vergissing is, maar
soms zijn grond heeft in een collegialistische
opvatting van het attestaten, is ons meer dan
eens gebleken, als we de verplichting van de eene
plaatselijke kerk om de attestatie van de andere
te aanvaarden, hoorden sliden, niet uit het vrij-
willig gesloten, en in de Kerkenordening omschre-
ven verband tusschen zelfstandige plaatselijke
kerken, maar uit het (geingende) feit, dat iemand
die lidmaat is van de (geingende) Gereformeerde
„kerke“ in Nederland, ook ipso ook lidmaat is van
een plaatselijke Gereformeerde „gemeente“.

En er is nog iets dat bewijst, hoester we aldoor
voor 't indringen van collegialistische bacillen op
ons hoede moeten zijn.
Het trof ons dat we in de laatste weken in een
4- of 5 tal korte verslagen, van classicaal ver-
gaderingen laten dat eene of andere kerk van haar
classicaal „stemmenings“ vroeg — éénmaal laten we
zelfs *verlofs* — om over te gaan tot de tweede
vermaning naar Art. 77 van de Kerkenordening.
Dese wijze van uitdrukking achten we al zeer
bedenklijk.

Ze gaat uit van een houding der plaatselijke
kerken tot de meerdere vergaderingen die thuis
hoort in een collegialistisch kerkverband als het
Hervormde, maar die ten eenemaal in strijd is
met de zelfstandigheid der plaatselijke kerken
zoodat ons gereformerd kerkverband (zie in eere
bode).

Onze Kerkerode weet dan ook niet van „stemmen-
ginge“ of „verlofs“, die een kerk van de Classis
zoo moeten vragen vóór ze overgaat tot de tweede
openbare vermaning.
De K.O. spreekt alleen van *adviezen* dat ze te
vragen heeft. En *adviezen* of *soordeels* is gansch
wat anders dan *stemmening* of *verlofs*. — Toe-
stemming of *verlofs* veronderstelt haar gebonden-
heid aan 't oordeel der Classis. Advies laat haar
vrijheid en zelfstandigheid onaangetast.

Uit den aard der zaak zal een kerk in zoo ern-
stige en teedere aangelegenheid als de openbare
vermaning met het noemen van den naam des ge-
censureerden, aan het advies der Classis — dat se
immers door aanvaarding van 't kerkverband,
zoodat de K.O. het omschrijft, zelve toonde te be-
geeren — groote waarde hechten en zal se zich
daaraan in den regel ook conformeren.

Maar binden doet het haar niet. Ze behoort
haar volle vrijheid, om, als 't oordeel der Classis
haar niet bevredigt, naar eigen inzicht te handelen.

En dat kan ook niet anders. Want niet de
Classis, maar zij zelve draagt ten slotte voor God
en menschen de volle verantwoordelijkheid van de
tuchttoefening. Iets wat niet mogelijk was, zoo ze
gehouden was om, met terijdestelling van haar
eigen oordeel, te handelen naar 't gevoelen der
Classis.

We meenen daarom dat het noodig is tegen dit
met beginesen en letter van onze K.O. strijdig
sprakegebruik in in attestaten en bij het vragen
van het advies der Classis naar art. 77 K.O. te
waarschuwen.

Een valsche spraakgebruik gewent aan valsche
voorstellingen, en valsche voorstellingen verval-
schen onze handelingen, straks ook de verhoudin-
gen.

Vooral in een tijd als de onze, waarin de contra-
dictie zucht in de lucht zit en gemis aan geest-
kracht en moed voor zelfstandigheid eigen verant-
woordelijkheid pogen af te wentelen op de massa,
is waakzaamheid voor haar zelfstandigheid onzen
kerken met dubbel nadruk geboden.

Gelukkig schuilt het gevaar alleen nog in de
woorden en termen. Maar het is toch goed, dat
Ds. Fernhout er op wees.

Officiële Berichten.

OOSTBURG. Collectanten worden opmerksaam
gemaakt, dat zes weken te voren een schriftelijk
verzoek moet worden gedaan aan den kerkeraad,
die over ledere aanvraag zal beslissen.

Namens den kerkeraad,
I. CATSMAN, scriba.

Vergadering van de classis Gorin-
chem, gehouden 8 Nov. 1911 te
Gorinchem.

1. Opening van de kerk van Oitoland.
2. In het moderamen nemen zitting: Ds.
Lindeboom, praeses, Ds. Steinhart, scriba, en
Ds. Kapteyn, assessor. De notulen worden ge-
lesen en onveranderd gearresteerd.
3. Gelesen en besproken wordt de aan-
maning vanwege de Generale Synode aangaande
het collecteren voor de Theol. School. Een
broeder komt ter vergadering om eenige vragen
en mededeelingen te doen. Zijn zaak zal
worden overwogen.
4. De zaak in het voorstel Oitoland ter
tafel gebracht, wordt uitgesteld tot de werking
van het besluit van de Part. Syn. aangaande
art. 11 ook ten opzichte van classis Gorinchem
zal duidelijk worden zijn.
5. Rapport wordt uitgebracht van de kerk-
visitatie.
6. Rapporten worden uitgebracht door dep.
voor het Prov. weeshuis en hulpbehoevende
kerken.
7. Verschillende benoemingen hebben plaats.
8. Met het oog op de kerkvisitatie wordt
geen onderzoek naar art. 41 gehouden.
9. Naar aanleiding van een instructie wordt
besloten deze zaak naar den betrokken kerke-
raad terug te zenden en desnooheid een buiten-
gewone vergadering uit te schrijven.
10. De vacaturebeurten worden geregeld.
11. De voorzitter spreekt zijn blijdschap
uit, dat Ds. Milo voor het beroep naar Oostburg
heeft bedankt.
12. De voorzitter gaat voor in dankgebed
en sluit de vergadering.

KAPTEYN, h. i. assessor.

Korte notulen der classisale ver-
gadering, gehouden te Gouda op
7 November 1911.

De vergadering wordt door den praeses der
roepende kerk geopend met het zingen van
Ps. 86: 6, het lezen van Ps. 77 en gebed.
Alle kerken blijken wettig vertegenwoordigd
te zijn. 4 kerken zonden diakenen, wien keur-
stem verieerd wordt. 1 kerk heeft instructie.
Alsnu wordt het moderamen geconstitueerd.
Zitting nemen Ds. Andree, praeses; Ds. Ozinga,
scriba; Ds. Wientjes, assessor.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.
Een schrijven van de Gen. Syn. wordt voor
kennisgeving aangenomen.

Naar aanleiding der te instructie van de
kerk van H. wordt aan deputaten der hulpeb.
kerken opgedragen, op de volgende verg. een
voorstel in te dienen tot nieuwe regeling der
quota. De te instructie wordt teruggezonden.
De vacaturebeurten worden geregeld. Naar
Lekkerkerk zullen gaan: D.D. van Dijk, Ozinga,
Wientjes, Andree; naar Zevenhuizen: D.D. Dal-
huyzen, Wielenga, Kampen, Stadig; naar Ouder-
kerk s/d. IJssel: D.D. Jaspers, van Setten,
Langen. De consulentenschappen worden ge-
continueerd.

Bevredigende mededeelingen worden gedaan
aangaande de sending op Midden-Java. Sommige
kerken verhoogen hun bijdrage met het oog op
den med. hulpdienst, waarvoor alle kerken in
beginsel zich verklaren.

Deputaten voor de sending worden geconsti-
tueerd. De kerk van H. wordt aangewezen tot
het nazien van het archief.

Kerkvisitatoren brengen rapport uit.
Als roepende kerk wordt aangewezen de kerk
van N. Gunstig rapport wordt gegeven omtrent
den toestand der kas Ex Bonis Publ.; de
boeken van den quastor voor de sending; en
de kas voor het prov. weeshuis.

Rondvraag naar art. 41 K.O. geeft geen
bijzonderheden. Collecten worden geleid, benevens
de bijdragen voor de sending. Toepassing van
art. 43 K.O. blijkt niet noodig te zijn. De
korte notulen worden gelezen, en de praeses
sluit de vergadering na het zingen van Ps. 72: 11
en dankzegging.

In last der classis,
R. J. WIENTJES, assessor.

Buitenland.

Engeland. De Londensche predi-
kant Campbell en de Congregatio-
nalistische Unie.

Sedert eenige jaren scheen het alsof de Con-
gregationalisten in Engeland een zaak Campbell,
als tegenhanger van de zaak Jatho in Duitsch-
land, hebben zouden. De predikant R. J. Camp-
bell is de woordvoerder der moderne Theologie
in Engeland en zijn preken in de City Temple
te Londen trokken steeds een groot aantal
toehoorders. Sommige van zijn uitingen waren
zoo kras, dat zij ernstige tegenspraak uitlokten
en op het congres der Congregationalistische
unie van het voorgaande jaar sprak Dr. For-
syth het uit, dat het voor Campbell maar 't
best zijn zou, als hij vrijwillig zijn ambt in de
Congregationalistische Kerk nederlegde. Dr.
Forsyth, directeur van het Theologisch Seminarium
te Hackney, werd door vele leden van het
congres in zijn optreden tegen Campbell gesteund.
Men verwachtte dat deze op het Congre-
gationalistisch congres van dit jaar een ver-
klaring omtrent zijn standpunt geven zou. En dit
is ook geschied naar aanleiding van een voor-
dracht van den directeur van het Seminarium

S. Franks te Bristol over het onderwerp „moet
het Christendom noodzakelijk op een historisch
grondslag staan“. Franks poleniseerde tegen
enige Duitse geleerden en vooral tegen een
opstel van Dr. Anderson in *Hibbert Journal*.
Bij de discussie stond Campbell op en legde
de volgende geloofsbelijdenis af. „Mijne eigene
ervaring van Jesus maakt mij voor elken
bewijsgrond voor zijn onhistorischheid onvat-
baar. Jesus Christus is het centrale feit van
mijn geestelijk leven. Ik aanbid hem, ik
vertrouw hem mijne ziel voor tijd en eeuwigheid
toe. Deze Jesus is vóór alles een werkelijk
geestelijk wezen, zoo wezenlijk, dat alle theo-
retheëren in de wereld hem niet uit de eenige
plaats die hij inneemt in de harten van hen,
die zijne jongeren zijn